

Comparison of Teachers 'and Students' Satisfaction with Virtual Education in the Corona Era

Sorayya Dehvari ^{1*}, Eissa Rezaei ²

1 University of Chabahar International

2 Assistant Professor of Educational Technology, Department of Educational Technology in Medical Sciences, Virtual University of Medical Sciences, Tehran, Iran

* **Corresponding author:** University of Chabahar International

Received: 2022-06-18

Accepted: 2022-07-21

Abstract

Special circumstances these days the outbreak of the Corona virus, the closure of schools and the emphasis on the use of e-learning, have transformed the capacity to use technology and e-learning. Thanks to this tremendous opportunity, a learning-driven approach to the research-based learning process has been realized everywhere. Any scientific approach, if properly designed and implemented, can have effective results. In this regard, it is necessary to first study the existing conditions from the perspective of the stakeholders of the educational system. For this purpose, the leading research has examined the satisfaction of the two studied groups, namely teachers and students in the virtual education of Saravan city in Mohammadi city during the closure of face-to-face education. Research data were collected in two quantitative ways through questionnaires and interviews. The experiences of each group about the technologies used, attitude, level of satisfaction, advantages and disadvantages, problems and issues as well as their suggestions have been studied. The results of this study showed that among the available technologies, WhatsApp software and then happy and in tools, smart phones have the most application and use among the research sample. Relatively good teacher satisfaction except in the happy program, students were relatively satisfied with the virtual education

Keywords: Virtual education, Satisfaction, Teachers, Students

مقایسه رضایت سنجی معلمان و دانش آموزان از آموزش مجازی در دوران کرونا

ثریا دهواری^{۱*}، عیسی رضایی^۲

^۱ دانشگاه بین المللی، چابهار

^۲ استادیار تکنولوژی آموزشی، گروه تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مجازی، تهران، ایران
* نویسنده مسئول: دانشگاه بین المللی، چابهار

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۴/۳۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸

چکیده

شرایط خاص این روزها، شیوع ویروس کرونا، تعطیلی مدارس و تاکید بر استفاده از آموزش مجازی، ظرفیت‌های استفاده از فناوری و آموزش‌های الکترونیکی را متحول ساخته است. به واسطه این فرصت فوق‌العاده، همه‌جا کانون یادگیری شده رویکرد پژوهش محور در فرایند یادگیری محقق شده است. هر رویکرد علمی، به شرط آنکه درست طراحی و جاری شود می‌تواند نتایج اثربخشی داشته باشد. در این راستا لازم است تا نخست شرایط موجود از دیدگاه ذی‌نفعان نظام آموزشی مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد. به همین منظور، پژوهش پیش‌رو، به بررسی رضایت دو گروه مورد مطالعه یعنی معلمان، دانش‌آموزان در آموزش مجازی شهرستان سراوان در شهر محمدی در مدت زمان تعطیلی آموزش حضوری پرداخته است. داده‌های تحقیق به دو شیوه کمی و از طریق ابزارهای پرسشنامه و مصاحبه جمع‌آوری شده است. تجارب هر گروه پیرامون فناوری‌های مورد استفاده، نگرش، میزان رضایت، مزایا و معایب، مشکلات و مسائل و همچنین پیشنهادات ایشان مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج این مطالعه نشان داد از بین فناوری‌های موجود، نرم‌افزارهای واتس‌آپ و سپس شاد و در ابزارها، تلفن همراه هوشمند بیشترین کاربرد و استفاده را در میان نمونه تحقیق داشته‌اند. میزان رضایت معلمان نسبتاً خوب به جز در برنامه شاد، دانش-آموزان از آموزش مجازی نسبتاً راضی بودند.

واژگان کلیدی: آموزش مجازی، رضایت مندی، معلمان، دانش آموزان

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

مقدمه

در دسامبر ۲۰۱۹، شیوع یک ویروس کرونای جدید معروف به کوید ۱۹، در چین رخ داد و ظرف چند ماه به سرعت در سراسر جهان گسترش یافت. کرونا یک بیماری عفونی است که به سیستم تنفسی حمله می‌کند [۱]. تا ژانویه ۲۰۲۱، کوید ۱۹، ۹۴ میلیون نفر را مبتلا کرده و باعث مرگ ۲ میلیون نفر در ۱۹۱ کشور و منطقه شده است [۲]. این بیماری همه گیر اختلال گسترده ای در سیستم های آموزشی ایجاد کرده است که بیش

از ۱/۵ میلیارد دانش آموز را تحت تاثیر قرار داده است. دولت را مجبور به لغو امتحانات سراسری و تعطیلی موقت مدارس، توقف آموزش حضوری و رعایت دقیق فاصله گذاری فیزیکی کرده است. این رویدادها جرقه دگرگونی دیجیتال آموزش را زده و توانایی آن را برای پاسخگویی سریع و موثر به چالش کشیده است. مدارس فن آوری های مرتبط را اتخاذ کردند، منابع آموزشی را آماده کردند، سیستم ها و زیر ساخت ها را تنظیم

آموزش‌ها در شرایط جدید و پیشامدهای احتمالی ممکن برای هر فرد یا جامعه عیان می‌شود. به هر حال ممکن است که آموزش مجازی و غیرحضوری بهترین انتخاب نباشد اما دانستن موانع و مشکلات آن از دید معلمان و دانش‌آموزان می‌تواند به موسسات آموزشی و برنامه‌ریزان کمک کند تا روند آموزش مجازی را بهبود بخشند. بنابراین این مقاله به دنبال سنجش رضایت معلمان و دانش‌آموزان از آموزش مجازی است تا از مسیر بتوان با ارائه پیشنهادات علمی تاثیر این آموزش را از قبل بیشتر کرد.

پیشینه عملی تحقیق

رضایت دانش‌آموزان از آموزش‌های مجازی بسیار متفاوت بوده است بعضی از دانش‌آموزان از این روند بسیار راضی بودند. تحقیقی علی‌بخش (۱۴۰۰) [۶] که با هدف مقایسه تاثیر آموزش مجازی از طریق برنامه شاد و تلویزیون آموزشی در یادگیری خودتنظیمی و رضایت دانش‌آموزان ابتدایی انجام دادند. که یافته‌ها نشان داد آموزش مجازی از طریق برنامه شاد و تلویزیون آموزشی در یادگیری خودتنظیمی و رضایت دانش‌آموزان ابتدایی نقش معناداری دارد. کوزه کنانی (۱۴۰۰) [۷] پژوهشی با هدف عوامل موثر در کیفیت خدمات آموزشی بر رضایت دانش‌آموزان دختر انجام داد که نتایج بدست آمده نشان داده که کیفیت خدمات آموزشی بر رضایت دانش‌آموزان در آموزش مجازی تاثیر دارد. و به عبارتی کیفیت خدمات آموزشی ۲۹٫۵ درصد بر رضایت دانش‌آموزان در آموزش مجازی تاثیر می‌گذارد. کارگر آزاد (۱۳۹۴) [۸] پژوهشی با هدف بررسی تاثیر ابعاد کیفیت وب سایت آموزش مجازی دانشگاه تهران بر رضایت کلی دانشجویان دوره‌های مجازی انجام داد که یافته‌ها نشان داد که آموزش مجازی وبسایت‌ها بر رضایت کلی کاربر معناداری مناسبی داشته است. خادم الحسینی (۱۳۹۹) [۵] پژوهشی با هدف تجارب زیسته معلمان، دانش‌آموزان و والدین در آموزش مجازی درس علوم مقطع ابتدایی در دوره همه‌گیری کووید-۱۹ در شهرستان برخوار اصفهان انجام داد. که میزان رضایت معلمان ۴٫۲۷، دانش‌آموزان ۳٫۹۴ و والدین ۲٫۵۹ ارزیابی شد که نشانگر بالا بودن رضایت در معلمان و نارضایتی بین والدین بود. خوش بین گشتی (۱۴۰۰) [۹] تحقیقی را با هدف سنجش کیفیت آموزش از طریق برنامه شاد برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی شهرستان فومن از دیدگاه معلمان انجام داد با توجه به بررسی نتایج تحلیل شکاف می‌توان نتیجه گرفت برنامه شاد در همه ابعاد هفتگانه دارای شکاف منفی است و معلمان از کیفیت آموزش در برنامه شاد هنوز رضایت ندارند و برنامه شاد اهداف آموزشی معلمان ابتدایی را تامین نکرده است. ماهیوب

کردند پروتکل‌های آموزشی جدیدی ایجاد کردند و برنامه‌های درسی خود را تنظیم کردند [۳].

سیستم آموزشی در سراسر جهان به دلیل تعطیلی طولانی مدت مدارس و دانشگاه‌ها از مارس ۲۰۲۰ برای جلوگیری از انتقال این بیماری با بحران جدیدی روبرو است و به طور ناگهانی کلاس‌های درس سنتی به کلاس‌های درس مجازی تبدیل شده‌اند که تاثیر زیادی بر بخش آموزشی دارد [۴] با این حال، انتقال از آموزش حضوری به آموزش مجازی برای برخی مدارس آسان، اما برای برخی دیگر دشوار بود به ویژه مدرسی که از کشورهای در حال توسعه با زیرساخت‌های محدود هستند [۳].

آموزش مجازی یا یادگیری مجازی و یا به عبارت دیگر آموزش الکترونیکی بر بستر اینترنت از راه دور امکان پذیر است. یکی از انواع آموزش مجازی و بی‌شک برترین نوع آموزش مجازی است. آموزش مجازی یکی از مهم‌ترین کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در دهه‌های اخیر است. این نوع آموزش که نیازی به حضور فیزیکی ندارد، روشی نوین با کمک فن‌آوری‌های روز و متکی بر ابزارهای فناوری اطلاعات است. در آموزش الکترونیکی، آموزش حضوری به طور کامل شبیه‌سازی شده و به صورت غیر حضوری ارائه می‌شود. این روش آموزشی می‌تواند به صورت زنده و همزمان و ناهمزمان برگزار شود. البته که آغاز و روند هر برنامه‌ای با مزایا و معایبی همراه است بطور مثال برخی از خانواده‌ها در مناطق محروم از امکانات و مهارت کافی برخوردار نیستند و نابرابری دیجیتال (عدم دسترسی به اینترنت و کامپیوتر و تلفن همراه هوشمند) ممکن است آن‌ها را با ترک تحصیل فرزندشان مواجه کند. عدم آشنایی دانش‌آموزان با برنامه‌ها و نرم‌افزارهای آموزش مجازی یکی دیگر از مشکلات است. بعضی از این برنامه‌ها پیچیدگی‌هایی را دارند و نیز برنامه‌های دیگری را در کامپیوترها لازم دارند و عملاً سطح تکنیکی و فنی خاصی را شاید طلب کند. این نوع آموزش برای دانش‌آموزان خستگی‌آور است و دل‌زدگی ایجاد می‌کند ایجاد تنبلی در بین دانش‌آموزان یکی از مشکلات آموزش از طریق فضای مجازی است از طرفی خارج بودن از بعد زمان و مکان یعنی در دسترس بودن این آموزش است به طوری که می‌توان در مسافرت، محل کار، منزل و... در کلاس حاضر شد و در واقع محدودیت مکانی برداشته می‌شود. و توانایی یادگیری با سرعت شخصی، از نمونه مزایای قابل توجه این پدیده است [۵].

اهمیت استفاده از روش‌های آموزش مجازی از قبیل آموزش سیار، آنلاین، ترکیبی، و... تا به امروز فقط صاحب نظران این حوزه و افرادی که به علت محدودیت زمانی و مکانی علاقه از آن‌ها استفاده می‌کردند می‌دانسته‌اند اما اهمیت این قبیل

(۲۰۲۰) [۱۰] پژوهشی با عنوان چالش های یادگیری الکترونیکی در طول بیماری همه گیری کرونا زبان آموزان انجام دادند. نتایج نشان داد مشکلات اصلی یادگیری الکترونیکی در طول دوره کرونا با چالش های فنی، تحصیلی و ارتباطی در ارتباط دارد. نتایج مطالعه نشان داد که اکثر زبان آموزان از ادامه یادگیری آنلاین رضایت ندارند، زیرا نمی توانند پیشرفت مورد انتظار در عملکرد یادگیری زبان را برآورده کنند.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است و با توجه به اینکه در این پژوهش به دنبال مقایسه منطقی پدیده آموزش مجازی بین معلم و دانش آموزان هستیم، بنابراین، پژوهش حاضر، کمی از نظر ماهیت پژوهش از نوع علی-مقایسه ای است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه معلمان و دانش آموزان مقطع دوم ابتدایی ساکن شهرستان سراوان شهر محمدی بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در مدارس مشغول به فعالیت بودند تعداد مدارس ابتدایی این شهر ۸ عدد می باشد که ۴

مدرسه دخترانه و ۴ پسرانه می باشند. نمونه گیری به صورت تصادفی و سیستماتیک بود که در نهایت تعداد معلمان شرکت کننده در پژوهش ۵۰ نفر و دانش آموزان ۱۰۰ رسید. ملاک های ورود به نمونه شامل استفاده از فضای مجازی در امر تدریس بود. ملاک های خروج عدم استفاده از فضای مجازی در امر تدریس بود؛ برای سنجش رضایت از آموزش مجازی از پرسشنامه فرم نظر سنجی آموزش مجازی دانشکده فنی و حرفه ای دکتر شریعتی استفاده شد که این پرسشنامه شامل ۲۰ گویه است که آلفای کرانباخ آن برابر با ۰/۷۳ است. بنابراین قبل از توزیع پرسشنامه اصلی، توزیع اولیه ای انجام شد. بعد از جمع آوری داده ها برای تجزیه و تحلیل داده از نرم افزار SPSS استفاده شد.

یافته ها

۵۰ معلم و ۱۰۰ دانش آموز در مصاحبه شرکت کردند که در جدول شماره ۱ اطلاعات جمعیت شناختی آنها ارائه شده است.

جدول ۱: رضایت از آموزش مجازی

میزان استفاده از نرم افزار		تحصیلات		پایه		سن		معلمان
۱۰۰٪	واتساپ	۵	فوق دیپلم	۱۵	چهارم	۹	۲۰-۳۰	
۸۰٪	شاد	۴۲	لیسانس	۱۸	پنجم	۱۷	۳۱-۴۰	
۲٪	اسکای روم	۳	ارشد	۱۷	ششم	۱۶	۴۱-۵۰	
		*	*	*	*	۸	۵۱-۶۰	دانش آموزان
۱۰۰٪	واتساپ	*	*	۳۴	چهارم	۳۳	۹-۱۰	
۱۰۰٪	شاد	*	*	۳۵	پنجم	۵۷	۱۱-۱۲	
۲۵٪	اسکای روم	*	*	۳۱	ششم	۱۰	۱۳-۱۴	

جدول ۲: میزان رضایت معلمان و دانش آموزان از برنامه شاد، واتساپ و آموزش مجازی

اضطراب	گروه	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	تفاوت میانگین	انحراف معیار	نمره t	درجه آزادی	سطح معناداری
برنامه شاد	دانش آموزان	۱۰۰	۷۷/۶۶	۶۰	۱۰/۶۶	۱۰/۹۹	۶/۲۷	۹۹	۰/۰۰۰
	معلمان	۵۰	۵۳	۶۰	-۷	۲۱/۰۱	-۲/۳۵	۴۹	۰/۰۲۳
برنامه واتساپ	دانش آموزان	۱۰۰	۷۵/۹۲	۶۰	۱۵/۹۱	۸/۰۵	۱۹/۷۷	۹۹	۰/۰۰۰
	معلمان	۵۰	۶۶/۹۴	۶۰	۶/۹۴	۱۹/۹۶	۲/۴۵	۴۹	۰/۰۱۸
آموزش مجازی	دانش آموزان	۱۰۰	۵۴/۲۳	۶۰	-۵/۷۷	۱۷/۴۴	-۳/۳۰۷	۹۹	۰/۰۰۱
	معلمان	۵۰	۳۵/۸۴	۶۰	-۲۴/۱۶	۲۱/۳۰	-۸/۰۲	۴۹	۰/۰۰۰

معنادار است ($P > 0/01$). همچنین میزان رضایت دانش آموزان در استفاده از برنامه واتساپ (۷۵/۹۲) که نمره از میانگین جامعه ۶۰ بیشتر است این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۱۹/۷۷) با درجه آزادی ۹۹ در سطح ۹۹ درصد معنادار

یافته های جدول ۲ نشان می دهد که میزان رضایت دانش آموزان در استفاده از برنامه شاد (۷۰/۶۶) که نمره از میانگین جامعه ۶۰ بیشتر است این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۶/۲۷) با درجه آزادی ۹۹ در سطح ۹۹ درصد

پایین تر است همچنین میزان رضایت معلمان از واتساپ (۶۶/۹۴) که ۶/۹۴ نمره از میانگین جامعه ۶۰ بیشتر است این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۲/۹۴) با درجه آزادی ۴۹ در سطح ۹۵ درصد معنادار است ($P > 0/01$). یعنی میزان رضایت معلمان از استفاده از برنامه واتساپ جهت آموزش مجازی بالاست.

در جدول میزان رضایت معلمان و دانش آموزان از آموزش مجازی ارائه شده است.

است ($P > 0/01$). لذا به لحاظ آماری اینطور می توان نتیجه گیری کرد که میزان رضایت دانش آموزان در میزان استفاده از برنامه واتساپ و شاد بالاتر از میانگین جامعه است و لذا میزان رضایت دانش آموزان از برنامه واتساپ بیشتر است. و میزان رضایت معلمان در استفاده از برنامه شاد (۵۳) که ۷ نمره از میانگین جامعه ۶۰ کمتر است این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۲/۳۵) با درجه آزادی ۴۹ در سطح ۹۵ درصد معنادار است یعنی میزان رضایت معلمان از حد نصاب جامعه

جدول (۳) رضایت از برنامه شاد، واتساپ و آموزش مجازی براساس گروه

اضطراب	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	نمره t	درجه آزادی	سطح معناداری
برنامه واتساپ	دانش آموزان	۱۰۰	۷۵/۹۲	۸/۰۵	۳/۹۱	۱۴۸	۰/۰۰۰
	معلمان	۵۰	۶۶/۹۴	۱۹/۹۶			
برنامه شاد	دانش آموزان	۱۰۰	۷۰/۶۶	۱۶/۹۹	۵/۵۳	۱۴۸	۰/۰۰۰
	معلمان	۵۰	۵۳	۲۱/۰۱			
آموزش آنلاین	دانش آموزان	۱۰۰	۵۴/۵۲	۱۷/۴۴	۵/۶۴	۱۴۸	۰/۰۰۰
	معلمان	۵۰	۳۵/۸۴	۲۱/۳۰			

درصد معنادار است ($P > 0/01$). لذا به لحاظ آماری اینطور می توان نتیجه گیری کرد که میزان رضایت دانش آموزان و معلمان نسبت به هم در میزان استفاده از آموزش آنلاین متفاوت است و میزان رضایت دانش آموزان از آموزش آنلاین جهت انجام آموزش بیشتر است.

نتیجه گیری

کلاس مجازی شیوه نوین آموزشی است که به دلایل اتفاقات اخیر و در دوران همه گیری کرونا به یک روش پر طرفدار تبدیل شده و به اهمیت آن پی برده شده است. جذابیت، راحتی، تمرکز بیشتر، استفاده از محتوای آموزشی چند رسانه ای و شیوه های آموزشی خلاقانه، امکان بازیخس فایل جلسات کلاس مجازی از مهم ترین تاثیر کلاس مجازی در یادگیری دانش آموزان محسوب می گردد. کلاس های مجازی فرصت هایی برای انعطاف پذیری، تعامل و همکاری متفاوت از محیط های یادگیری حضوری به افراد ارائه می دهد. آموزش مجازی به افراد امکان می دهد از یک برنامه انعطاف پذیرتر استفاده کنند به افراد امکان می دهد در کنار پیشرفت تحصیلی، کار خود را ارتقاء دهند. آموزش آنلاین ضمن افزایش دانش و مهارت های خود در زمینه تحصیل، مهارت های دیجیتالی افراد را نیز در پیشرفته ترین فناوری یادگیری آنلاین ارتقاء می دهد. با یادگیری و مطالعه در یک دنیای آنلاین، با استفاده از ابزارهای تعاملی آنلاین مانند آزمون های آنلاین، اعتماد به نفس و بهره وری بالایی خواهند داشت. این موفقیت در صورت بدست می

یافته های جدول ۳ نشان میدهد که در استفاده از واتساپ میانگین و انحراف معیار در دانش آموزان به ترتیب (۷۵/۹۲) و (۸/۰۵) و میانگین و انحراف معیار معلمان به ترتیب (۶۶/۹۴) و (۱۹/۹۶) می باشد. که تفاوت بین دو گروه ۱۷/۶۶ نمره است که این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۳/۹۱) با درجه آزادی ۱۴۸ در سطح ۹۹ درصد معنادار است ($P > 0/01$). لذا به لحاظ آماری اینطور می توان نتیجه گیری کرد که میزان رضایت دانش آموزان و معلمان در میزان استفاده از برنامه واتساپ متفاوت است و میزان رضایت دانش آموزان از برنامه واتساپ جهت انجام آموزش مجازی بیشتر است. در استفاده از برنامه شاد میانگین و انحراف معیار در دانش آموزان به ترتیب (۷۰/۶۶) و (۱۶/۹۹) و میانگین و انحراف معیار معلمان به ترتیب (۵۳) و (۲۱/۰۱) می باشد. که تفاوت بین این دو گروه ۸/۹۸ نمره است که این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۵/۳۶۴) با درجه آزادی ۱۴۸ در سطح ۹۹ درصد معنادار است ($P > 0/01$). لذا به لحاظ آماری اینطور می توان نتیجه گیری کرد که میزان رضایت دانش آموزان و معلمان نسبت به هم در میزان استفاده از برنامه شاد متفاوت است و میزان رضایت دانش آموزان از برنامه شاد جهت انجام آموزش مجازی بیشتر است. همچنین یافت شهبهای جدول ۳ نشان میدهد که رضایت از آموزش مجازی با میانگین و انحراف معیار (۷۵/۹۲) و (۸/۰۵) در دانش آموزان و میانگین و انحراف معیار معلمان (۳۵/۸۴) و (۲۱/۳۰) می باشد. که تفاوت بین این دو گروه ۱۸/۳۹ نمره است که این تفاوت با توجه به آماره t محاسبه شده (۵/۶۴) با درجه آزادی ۱۴۸ در سطح ۹۹

during the covid-19 epidemic in Barkhar, Isfahan. Department of Educational Technology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Isfahan University. 2019. [Persian]

- [6] Ali Bakhsh J. Comparison of the effect of virtual education through happy program and educational television on self-regulated learning and satisfaction of elementary students. Master's thesis, educational technology. Chabahar International University. 2021. [Persian]
- [7] Kuze Kanani M. Investigating the effective factors in the quality of educational services on the satisfaction of physical education female students of second secondary school in Urmia city in virtual education. Faculty of Management and Accounting, Department of Management. Azarabadgan Institute of Higher Education. 2021. [Persian]
- [8] Kargar Azad Z. Investigating the effect of virtual education website quality on the satisfaction level of virtual students based on the WebQual model (case study: virtual students of Tehran University). Master's Thesis, Department of Management, University of Tehran. 2014. [Persian]
- [9] Khoshbin Gashti AH. Measuring the quality of education through the happy program. Master's thesis. field of educational research. Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University. 2021. [Persian]
- [10] Mahyoob M. Challenges of e-Learning during the COVID-19 Pandemic Experienced by EFL Learners. Arab World English Journal (AWEJ), 2020; 11(4).

آیند زیرساخت های آموزش مجازی مهیا باشد. با توجه به نتایجی که از این تحقیق بدست آمد برنامه شاد که در اوایل شروع بکار دچار مشکلات زیر ساختی بود که موجب نارضایتی معلمان و تا حدودی دانش آموزان شد و معلمان برای جایگزینی کردن این برنامه به برنامه واتساپ و برنامه آموزشی دیگر روی آوردند این نتیجه با پژوهش خوش گشتی (۱۴۰۰) [۹] هم راستا است. در این تحقیق حتی مشخص شد که رضایت دانش آموزان و معلمان از آموزش مجازی نسبتا کم بود. یعنی رضایت کامل برای دانش آموزان و معلمان را محیا نکرده بود این نتیجه با پژوهش ماهیوب (۲۰۲۰) [۱۰] هم راستا می باشد و با پژوهش خادم الحسینی (۱۳۹۹) [۵] هم راستا نمی باشد. پس می توان نتیجه گرفت. صرف مجازی برای دانش آموزان و معلمان کافی نیست باید در کنار این آموزش آموزش حضوری هم وجود داشته باشد تا رضایت برای معلمان و دانش آموزان ایجاد شود و دانش آموزان بتوانند در کلاس های حضوری به رفع اشکال بپردازند و مشکلات تحصیلی خود را رفع کنند.

فهرست منابع

- [1] World Health Organization Coronavirus. https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1. 2020.
- [2] John Hopkins University. Global map. <https://coronavirus.jhu.edu/>. 2021.
- [3] Pham T, Nguyen H. COVID-19: Challenges and opportunities for Vietnamese higher education. Higher Education in Southeast Asia and beyond. 2020; 8:22-24
- [4] Khan MA, Nabi MK., Khojah M, Tahir M. Students' perception towards e-learning during COVID-19 pandemic in India: An empirical study. Sustainability, 2021; 13(1):57.
- [5] Khadem al-Hosseini R. Lived experiences of teachers, students and parents in virtual education of elementary school science